УДК 811’111-311.3:811.111’255.4
Кущ Е.О.[1], Сурмай Г.О.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ГФз-315м НУ «Запорізька політехніка»

ІНДИГЕННІ РЕАЛІЇ РОМАНУ ДЖ. Ф. КУПЕРА «THE PIONEERS, OR THE SOURCES OF THE SUSQUEHANNA: A DESCRIPTIVE TALE» ТА ТРУДНОЩІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Е.О. Кущ, Г.О. Сурмай

Зміна парадигм в перекладознавстві змістила фокус досліджень до проблеми передачі культурних змістів. Однією із найскладніших серед них залишається відтворення – слів, що позначають унікальні елементи побуту, історії та культури народів. Показовим у зв’язку з цим є роман Дж. Ф. Купера «Pioneers, or the Sources of the Susquehanna: a Descriptive Tale» [2], в якому етнографічні реалії відіграють важливу роль у відтворенні специфіки життя американського фронтиру кінця XVIII століття. У творі представлено реалії, пов’язані з побутом переселенців, особливостями їх господарювання, природним середовищем, а також взаємодією з корінним населенням. За тематичним принципом їх можна поділити на такі групи: індигенні (індіанські) реалії, пов’язані з життям, культурою та традиціями корінного населення, його взаємодії з колоністами; неіндигенні реалії на позначення понять побуту переселенців на американському фронтирі; історичні реалії; соціально-політичні реалії; географічні реалії.

Найбільш складними для перекладу українською мовою є індигенні реалії, оскільки вони позначають унікальні об’єкти та предмети матеріальної та духовної культури представників корінного населення Америки, що не мають прямих відповідників у мові перекладу. Такі одиниці відтворюються різними видами транскодування (*sachem – сахем, squaw – скво, Manitou – Маніту*) [1]. Семантика та форма визначених одиниць вказує на те, що вони є екзотизмами. Передача індогенних реалій, що є семантичними кальками здійснюється українською мовою шляхом калькування (*fire-water – вогняна вода, pale-face – блідолиций, Leather-stocking – Шкіряна панчоха, Hawkeye – Соколине око*) [1]. Переважна більшість індигенних реалій роману відтворюється в україномовних перекладах за допомогою транскодування, а експлікація значення вказаних одиниць відбувається за допомогою контексту, приміток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Купер Дж. Ф. Піонери або біля витоків Саскуеханни / перекл. з англ. Є. Крижевич. К. : Веселка, 1980. 352 с.

2. Cooper J. F. Pioneers, or the Source of Susquehanna: A Descriptive Tale. New York : G&C.&H Carvill, 1963. 512 p.